

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

74-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету

Том 2

25 квітня – 21 травня 2022 р.

Полтава 2022

ТЕХНОЛОГІЯ СУГЕСТИВНОГО НАВЧАННЯ

Серед найбільш цікавих технологій навчання вирізняється сугестивне навчання. **Сугестивне навчання** – це навчання на основі емоційного навіювання в стані неспання, що спричинює надзапам'ятовування [2].

Вперше цю технологію застосували у 1966 році в Болгарії. Основоположником цього напрямку став болгарський вчений, доктор медичних наук, лікар-психотерапевт Г.К. Лозанов. Написавши фундаментальну працю, яка вийшла в Софії в 1967 році у вигляді монографії професор Лозанов увів до наукового обігу слова сугестопедія та сугестологія. Сугестологія – наука про навіювання, сугестопедія – її застосування в педагогіці [4, с. 53]. Методи сугестивного навчання базуються на взаємодії усвідомлених і неусвідомлених компонентів психіки в процесі засвоєння та переробки інформації. Г.К. Лозанов не відкидає раціональної педагогіки, але він вважає, що це лише один канал прийому інформації, а другим є підсвідомий прийом інформації [3].

До принципів сугестопедії належать:

1. Принцип радості, спокою, релаксації. Цей принцип вимагає організації роботи учнів таким чином, щоб вона здавалася їм «природно приємною». Для цього навчання не повинно супроводитися жодним напруженням, а, навпаки, давати учням насолоду від задоволення притаманного кожній людині прагнення до одержання нової інформації. Саме на основі задоволення цієї пізнавальної потреби учень повинен розвивати власні здібності до внутрішнього зосередження. Експериментально доведено, що психічна релаксація та інтелектуальне зосередження, за умов правильного розвитку їх у ході навчання, знімають стрес і приносять задоволення учням, тим самим суттєво збільшуючи їхній потенціал розумової працездатності.

2. Принцип єдності свідомого і позасвідомого. Цей принцип потребує всеохоплюючого й одночасного використання насамперед процесів свідомого і позасвідомого сприймання. Останнє є складноорганізованим психологічним феноменом, який здійснюється не лише поза сферою свідомої уваги (периферійна перцепція), а й у ній самій: у закарбуванні мікроструктури сприйманих елементів, напрацьованих, але не усвідомлених автоматизмах сприймання. Така вимога поширюється і на інші позасвідомі пізнавальні функції (інтуїтивне мислення, закарбування), які можна ви користовувати одночасно зі свідомими для різних дидактичних цілей.

3. Принцип сугестивного взаємозв'язку «вчитель-учень» з метою

контролю повноти їхнього засвоєння навчальної інформації (диференціювання педагогічної взаємодії з учнями, удосконалення процесу навчання у відповідності з рівнем здібностей кожного з них).

4. Принцип авторитету вчителя – у авторитетного вчителя хочеться вчитися, а відповідно до цього – відбувається краще запам'ятовування матеріалу. Вчитель повинен мати широку обізнаність, видатні особистісні якості, силу переконання тощо.

5. Використання вчителем різного забарвлення інтонації, різного ритму викладання матеріалу [2].

За допомогою сугестивного навчання в учня формується: віра в здійснення навчальних завдань; постійний позитивний настрій; позитивне емоційне підкріплення через естетичні і комфортні умови навчання; навіювання думки про величезні можливості інтелекту учнів, демонстрація швидкого поступу у вивченні даної дисципліни; «занурення» у навчальну дисципліну: вивчення щодня однієї дисципліни по 4-6 годин упродовж 2-3 місяців. Психологічні дослідження доводять, що при використанні сугестивного навчання інформація запам'ятовується на 92-95% [1].

Експерименти доводять, що всі люди на рівні підсвідомості мають суперпам'ять, залишається тільки навчитися її активізувати. Георгій Лозанов і Алеко Новаков виявили, що найкращою активізації запам'ятовування сприяє повільна музика бароко з темпом від 60 до 64 ударів в хвилину, написана для струнних інструментів (пасивна музика). Вона відкриває з'язок з підсвідомим мисленням, гармонізує ліву і праву півкулі мозку. У свою чергу, швидка, високочастотна музика Моцарта (активна музика) дає потужний енергетичний заряд мозку, а від нього всьому організму. Чергування пасивної і активної музики прискорює навчання в 2-10 разів. Далі залишається тільки підібрати правильне співвідношення між тривалістю пасивної і активної музики, способами подачі інформації, кількістю повторень [3].

Отже, сугестопедія передбачає прискорений гармонійний розвиток особистості та розкриття її різнобічних резервних можливостей – пам'яті, інтелектуальної активності, творчих здібностей тощо.

Література

1. Желуденко М.О., Болотна Т.М. *Сугестивні технології в навчально-виховному процесі*. URL: <https://jrnل.nau.edu.ua>
2. Пальчевський С.С. *Сугестопедагогіка: новітні освітні технології*. К., 2005. 280 с.
3. *Сугестивні методи навчання*. URL: https://pidru4niki.com/1080102535477/pedagogika/sugestivni_metodi_navchannya
4. Цвид-Гром О.П., Рейда О.А., Івлєва К.С. *Сугестопедія в рамках гуманізації освітнього процесу у вищій школі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць*. 2019. Вип. 64. Т. 2. С. 52-55.